mgr Joanna Bukowska

Poziom sprawności funkcjonalnej i jakość życia pacjentów po endoprotezoplastyce stawu biodrowego w okresie pięciu i dziesięciu lat od zabiegu

Streszczenie

Wstęp: Choroba zwyrodnieniowa stawów stanowi poważny problem natury społecznej, zdrowotnej, ekonomicznej i jest najczęstszą przyczyną niepełnosprawności w grupie ludzi starszych. W Polsce, według danych z GUS z 2019 r., 30 % społeczeństwa w wieku 60-69 lat oraz 44% w wieku 70-79 leczy się z powodu choroby zwyrodnieniowej stawów. Staw biodrowy, ze względu na przyjmowanie obciążeń związanych z przemieszczaniem, jest szczególnie narażony na zmiany zwyrodnieniowo- zniekształcające. Endoprotezoplastyka jest uznawaną na całym świecie skuteczną metodą leczenia choroby zwyrodnieniowej w jej zaawansowanym stadium. Korzyści płynące z aloplastyki stawu biodrowego to redukcja bólu, zwiększenie ruchomości stawu, co przekłada się na poprawę jakości życia pacjentów. Przewidywalna trwałość obecnie używanych protez wynosi 20 lat, dlatego tak ważne jest, aby monitorować sprawność funkcjonalną oraz satysfakcję pacjentów w odległym czasie od zbiegu.

Cel pracy: Przedmiotem pracy była ocena jakości życia i sprawności funkcjonalnej badanych po endoprotezoplastyce stawu biodrowego w okresie pięciu i dziesięciu lat od wykonania zabiegu oraz określenie wpływu różnych czynników na jakość życia badanych.

Materiał i metody: Materiał badawczy stanowili pacjenci Małopolskiego Szpitala Ortopedyczno- Rehabilitacyjnego, u których w latach 2008/2009 i 2013/2014 wykonano zabieg operacyjny całkowitej, pierwotnej endoprotezoplastyki stawu biodrowego. Po zastosowaniu kryteriów włączenia i wyłączenia, do badania zostało zakwalifikowanych 81 pacjentów, w tym 41 osób będących pięć lat od wykonania zabiegu endoprotezy stawu biodrowego oraz 40 osób, u których zabieg wykonany był

dziesięć lat wcześniej. Grupę kontrolną stanowiło 50 osób, obojga płci, bez zdiagnozowanej choroby zwyrodnieniowej stawów kończyn dolnych, wybranych z ogólnej populacji. Wszyscy badani byli w wieku od 55 do 70 lat. Do oceny jakości życia i sprawności funkcjonalnej wykorzystano następujące narzędzia badawcze:

a) ankieta autorska;

b) kwestionariusz oceny jakości życia SF-36;

c) kwestionariusz zmodyfikowanej skali Harris.

Wnioski:

1. W ocenie jakości życia między badanymi będącymi pięć i dziesięć lat po zabiegu endoprotezoplastyki stawu biodrowego występuje istotna różnica, na którą wpływ mają wykształcenie i miejsce zamieszkania badanych. Badani będący pięć lat po zabiegu oceniają gorzej swoje zdrowie fizyczne a w szczególności zdrowie psychiczne. Status zawodowy i sytuacja rodzinna nie miały wpływu na ocenę jakości życia badanych.
2. Istnieje różnica w ocenie jakości życia pomiędzy badanymi będącymi pięć i dziesięć lat po zabiegu endoprotezoplastyki stawu biodrowego a badanymi w tym samym wieku bez zdiagnozowanej choroby zwyrodnieniowej kończyn dolnych. Badani ocenili gorzej swoją jakość życia, największa różnica była między badanymi z grupy pięć lat od zabiegu a grupą kontrolną.
3. W ocenie sprawności funkcjonalnej badanych będących pięć i dziesięć lat po zabiegu endoprotezoplastyki stawu biodrowego nie występuje różnica pomiędzy grupami. Badani oceniają swoją sprawność funkcjonalną jako dobrą.
4. Badani będący pięć i dziesięć lat po zabiegu endoprotezoplastyki stawu biodrowego mają trudności w chodzeniu po schodach oraz zakładaniu obuwia i skarpet. Natomiast badani pięć lat po zabiegu częściej zgłaszali ograniczenia w dystansie chodu.